

Velkommen på Nordsøstien (North Sea Trail)

Følg Nordsøstien og oplev kulturhistoriske spor, storslåede landskaber og smukke naturområder. Nordsøstien er markeret med et blåt skilt med en hvidt 'N', der har form som en bølge og flere steder også en 'gåmand' med teksten 'Nordsøstien'. Så det er nemt at finde vej.

Stien følger fortrinsvis mark- og skovveje, trampede spor og stier langs kysten eller i skel og læhegn. Nogle steder følger stien også asfalterede veje og cykelstier. Terrænet er varieret og underlaget veksler mellem fast belægning, grus og græs.

Vær opmærksom og vis hensyn

Nordsøstien går gennem offentlige og private arealer, der anvendes til land- og skovbrugformål. Her gælder naturbeskyttelseslovens almindelige regler for færdsel og ophold i naturen. Nogle steder går ruten gennem områder med græssende dyr. Hold afstand, så de har ro og fred til at pleje naturen. Ønsker du at overnatte undervejs, kan du finde primitive overnatningspladser på www.friluftsguiden.dk eller www.udinaturen.dk. Du kan også kontakte det lokale turistbureau via www.visitnordjylland.dk for andre overnatningsmuligheder.

International og kulturhistorisk vandrerute

På Nordsøstien – North Sea Trail – er det muligt at vandre 5.000 km langs store dele af kysten rundt om Nordsøen. Foruden Danmark er der etableret rutestrekninger i Sverige, Norge, Skotland, England, Holland og Tyskland.

Se mere om disse ruter på www.northseatrail.org.

Om Nordsøstien (North Sea Trail)

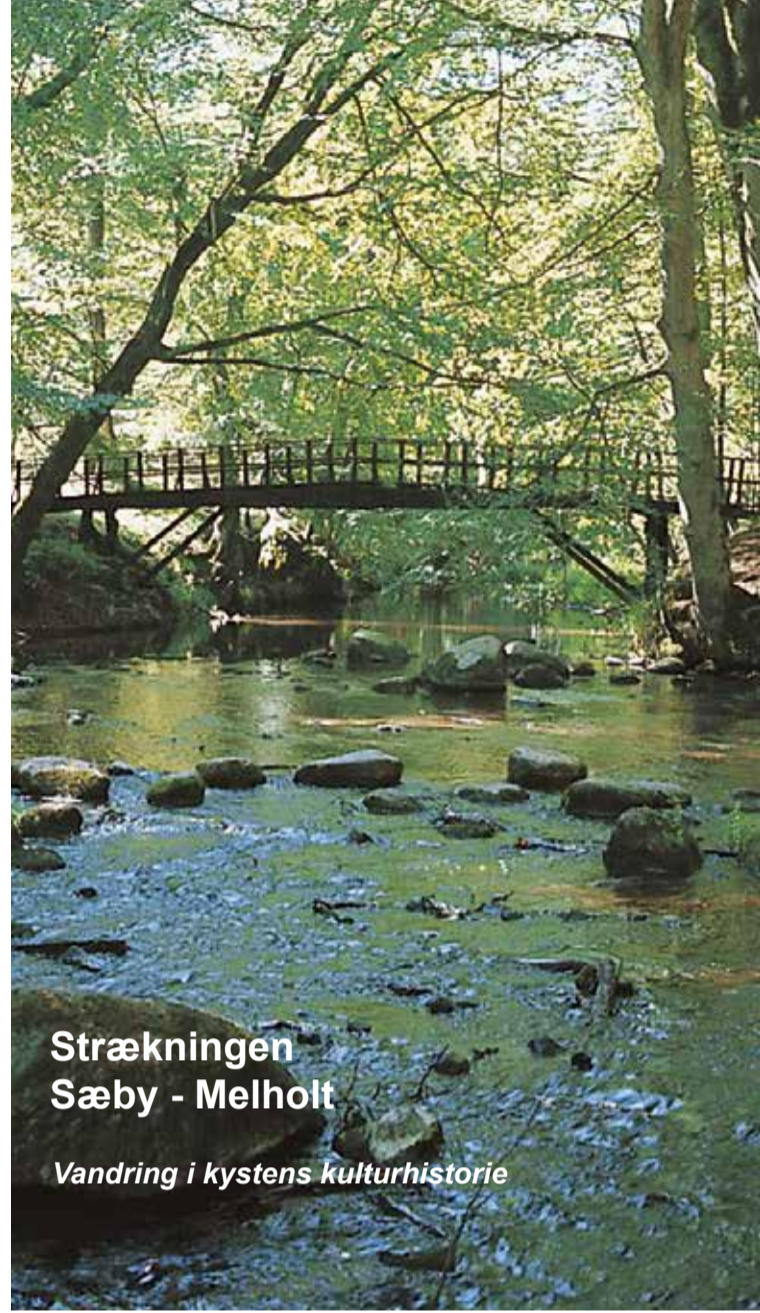
Denne folder beskriver en vandrestrækning på 40 km fra Sæby til Melholt. Fra Sæby følger ruten kysten gennem Professorens Plantage og sommerhusområdet ved Lyngså Strand. Herfra går ruten ind i land for igen af ramme kysten ved Voerså. Besøg havnen eller tag en kanotur på Voer å. Herfra videre mod syd til Asaa og Geraa, hvor åen flere steder slynger sig i sit naturlige forløb. I Nordjylland er der udgivet foldere for alle delstrækninger af Nordsøstien. Disse kan fås på turistbureauer i regionen.

Strækningen er en del af den internationale Nordsøstien – North Sea Trail, som i Danmark er på ca. 1.500 km. Fra Tyskland gennem Sønderjylland og Vestjylland følger ruten de gamle drivveje. Ved Agger og frem til Skagen går den langs Vestkysten, derefter langs Kattegats "milde kyst" og ud på Djursland. Herfra er der færgeforbindelse til Sjælland, hvor ruten fortsætter gennem det vestlige og sydlige Sjælland til Møn.

Samarbejde om Nordsøstien

I Nordjylland samarbejder kommunerne med Region Nordjylland og Naturstyrelsen om at udgive foldere om Nordsøstien. Kommunerne og Naturstyrelsen sørger for, at Nordsøstien er skiltet, vedligeholdt og farbar. Se det samlede ruteforløb og find beskrivelser på www.nordjylland.friluftsguiden.dk. For spørgsmål til denne rutestrekning, kontakt Frederikshavn Kommune på tlf. 9845 5000 eller Brønderslev Kommune på tlf. 9945 4545.

Strækningen Sæby - Melholt

Vandring i kystens kulturhistorie

The North Sea Trail/NAVE Nortrail project is partly funded by EU through the Interreg IIIIB North Sea Programme

Asaa Havn med de gamle redskabskuse i baggrunden.

Havneuseet har til huse de gamle røde fiskerhuse på selve havneareal.

huset af sortlæret træ, opført 1959, stadig står ved havneindløbet. Tilslutningen af havnen medførte, at der syd for havnen opstod en kunstig badestrand, som blev et populært udluftsmål, da friluftsbadning blev moderne. Fra 1930'erne udløjede havnen pladser til badehuse. I dag står fortsat en række badehuse. Asaa Borgeforening, oprettet 1907, begyndte i 1927 at afholde hestevæddeløb. Det blev en stor succes og har været afholdt hvert år siden, kun afbrudt af besættelsen. I den lokale Turistinformation fra 1993 fortæller: "Ikke mange meter fra Asaa Camping ligger Asaa festplads, hvor der i mere end 50 år har været afholdt årligt hestevæddeløb - en festdag, der år efter år trækker tusinder af mennesker til byen". I dag afholdes Asaa marked samtidig med væddeløbet. Banen er ejet af borgerforeningen, der lige har bygget nye faciliteter.

I løbet af middelalderen opstod landsbyer nær kysten ved de fire ær Voer Å, Søra, Asaa og Søra. Geraa nævnes første gang 1253, Voerså og Søra 1408, Melholt 1451 og Asaa 1531. Fra undersøgelser ved man dog, at der allerede i 1200-tallet var bebyggelse i Asaa.

I 1878 lykkedes det private med de lokale godsejere at spidsen og med hjælp fra staten at bygge en 1/2 km lang mole ud i havet (en øhavn), hvor skibene kunne losse og laste. Man satsede også på fiskeri, og en fiskerihavn åbnede i 1908. Trods stagnationen i fiskeriet er fiskernes redskabskuse fra 1930'erne bevaret, ligesom auktions-

Asaa Aktivitet på havnen i Sæby

For enden af Algade, nord for åen, ligger Sæby Mølle. Anlægsesåret kendes ikke, men møllen eksisterede i hvert fald i 1640. Ved inddæmning er der skabt en møllesø, hvor den stille å opstemmes ved stemmeværket, for at blive ført ind til to store møllehjul, underfaldshjul, der i 1926 blev erstattet af en turbine. Fra 1805 var møllen igennem flere år i sægten Aabels eje. I 1938 blev møllen nedlagt og omdannet til snekker- og karetmagerværksted. Møllen er omfattet af bevaringsplanen fra 1968 og er i dag fredet. Havnen, der oprindeligt var en åhavn, var alfa og omega for Sæby. Det ses tydeligt ud fra byens toldregnskaber, at eksporthvervet var vigtigt. Men åhavnen sandede til, og nær det skete, kunne havnen ikke besjæles, hvilket igen fik atgørende indflydelse på byens økonomi. Efterhånden overtog fiskeriet Fladstrand, det senere Frederikshavn, rollen som områdets eksport- og importsted. I dag benyttes havnen først og fremmest af lystsejlere.

Sæby opstod ved kysten langs Sæby Å og har herved fået en oprindelig øst-vest orientering. Det tidligste Sæby er sandsynligvis vokset frem som et delt samfund, - et fiskerleje ved kysten og en landsby ved et vejkryds og broen over Sæby Å. Byens udstrækning set til Algade, der snoede sig langs sydsiden af åen, fra kysten til Søndergade. I byen var der en udtalt kvartersdeling, hvor søens folk og fiskerne boede i den del af hovedstrøget, der lå øst for den gamle klosterkirke, det der i dag er Strandgade. Gaden mandede tidlige direkte ud i stranden. Husene i dette kvarter var væsentligt mindre end de større embedsmandsboliger og købmandsgårde, der lå i den vestre ende af hovedstrøget, det nuværende Algade.

1 Sæbygård Skov. Privatejet bøgeskov med et varieret fugleliv. Skoven har siden midten af det forrige århundrede været et udflugtssted for byens borgere og turister. I skoven findes afmærkede stier. Den flotte, uregulerede Sæby Å løber gennem skoven. Fra "Gedebjerget" er der en flot udsigt over havet og byen. Herregården, Sæbygård, lige syd for skoven er opført i midten af 1500-tallet og er omgivet af brede voldgrave

2 Jernkilden. Fundet af Jernkilden i 1883 og opførelsen af et kurbadehotel gjorde for alvor Sæby kendt som kur- og badeby. De første turister begyndte dengang at strømme til byen for at rekreere sig. På grund af kildens helbredende kraft for mennesker med blodmangelsygdomme var der tidligere indrettet et sanatorium i umiddelbar forbindelse med Jernkilden.

3 Sæby Vandmølle ligger ved Sæby Å midt i byen, og er smukt og nænsomt restaureret. Den gamle vandmølle tilhørte i en lang årrække Sæbygård. I dag er den privatbolig og kan kun ses udefra.

4 Sæby. Navnet betyder byen ved havet. Byens vartegn, skulpturen "Fruen fra Havet" er 6,5 m høj. Skulpturen er en "Janusfigur", et mytologisk væsen med to ansigter, som på én gang symboliserer begyndelse og slutning, fortid og nutid, afrejse og hjemkomst. Den er udført af kunstneren, Marit Benthé Norheim, i samarbejde med 880 børn fra skolerne i Sæby. Byen var gennem middelalderen ejet af bispesædet Børglum Kloster og var dengang en vigtig havneby.

Byen rummer et velbevaret historisk bymiljø med mange kunsthåndværkere. Museet og kirken er et besøg værd.

5 Professorens Plantage. Statsejet opholdsareal med rasteplass, offentlige toiletter og fin badestrand. Området består af kiithede med fyrbevoksning, lyng, blåbær og enebærbuske. I plantagen findes et varieret fugle- og dyreliv. Her kan man møde rådyr, harer og mange forskellige fugle på træk langs kysten. Fra en shelter, der er placeret i 4 m's højde, er der en fantastisk udsigt over området.

6 Voerså. Landsbyen har et enestående miljø langs åen. Især den østlige del af byen nord for åen er spændende på grund af sit netværk af små grusveje, frodige beplantninger og charmerende huse. Voerså har også et hyggeligt fiskerleje og lystbådehavn. I 2006 nedbrændte den 300 år gamle kro. Den er nu under genopbygning. I byen kan man leje robåde og vandcykler og sejle op ad åen.

7 Asaa. Specielt havnen er interessant. Den ligger på en ø, som ved et drag er forbundet med fastlandet. Havnen består af tre bassiner. På havnen findes et hyggeligt havnemuseum, som har åbent mod entré i juni, juli og august. Særlige åbningstider. Syd for havnen findes en fin, børnevenlig badestrand.

8 Geraa. Flere velbevarede huse fra 1700-tallet. Selve åen, Gerå, har på lange strækninger bevaret sit naturlige, slyngede forløb.

Vær en god gæst

Husk at færdes på naturens præmisser og med hensynsfuld opførsel. Nyd de græssende dyr på afstand, så de har ro til at pleje naturen. Find alternative ruter, hvis et område er skiltet med jagt.

 Din hund er altid velkommen, hvis den er i snor. Tag gerne madpakken med ud, men affaldet med hjem.

Du må opstille telte på de særligt indrettede primitive lejrplasser og tænde bål, hvis der er indrettet en bålplads. Vær i øvrigt opmærksom på naturbeskyttelseslovens regler for færdsel og ophold i naturen.

fortsætter på folderen, Aalbæk - Sæby

- Signaturforklaring:**
- Nordsøstien
  - National eller regional cykelrute
  - Hærvejs vandrute
  - Turistinformation
  - Vandrerhjem
  - Campingplads
  - Kro/hotel med overnatning
  - Spisested
  - Parkerings-/rasteplass
  - Kiosk
  - Dagligvarebutik
  - Fugle-/udsigtstårn
  - Shelterplads
  - Primitiv lejrplass
  - Kirke

Målestok: 1: ca. 70.000
 0 1 2 3 4 5 km

fortsætter på folderen, Melholt - Lille Vildmose